

aan gemeenteraad
onderwerp renovatie en verduurzaming Museum Gouda, Scenario 1

Bijlage 3. Toelichting Scenario 3

Aanleiding

In 2023 is gevraagd om te kijken op welke wijze de gebouwen van Museum Gouda verbeterd konden worden vanuit het oogpunt van duurzaamheid en toegankelijkheid. Tijdens deze onderzoeken is gebleken dat de staat van de gebouwen, de klimaatomstandigheden van de tentoonstellingsruimten en het klimaat in de depotruimten niet op orde is. Naast de wens van verduurzaming en verbeteren van de toegankelijkheid is ingrijpen op het binnenklimaat en het collectiebeheer dus ook noodzakelijk.

Er zijn 3 scenario's uitgewerkt om de gebouwen van Museum Gouda aan te pakken. Deze voorzien alle drie in de aanpak van het binnenklimaat, verbeteren collectiebeheer en verduurzaming van de installaties. De reikwijdte van de 3 scenario's verschilt onderling.

Onderstaand wordt de aanpak van Scenario 3 toegelicht.

Uitgangspunt en opbrengst scenario 3

Scenario 3 is opgezet als integraal scenario voor verbetering van het gehele gebouwencomplex van Museum Gouda op de gebieden integrale toegankelijkheid en duurzaamheid. Het scenario voorziet in verbeteren van de gebouwen met duurzame installaties, verbeteren van het binnenklimaat vanuit collectiebeheer en verbeteren van de integrale toegankelijkheid van het gebouw.

De opbrengst van dit scenario is:

- Borgen bedrijfsvoering door verbetering van het binnenklimaat in alle gebouwdelen (meerdere klimaatniveaus, aansluitend bij de functie van de betreffende ruimten of gebouwdelen), o.b.v. duurzame installaties (bodemwarmte i.c.m. zonnepanelen, gasloos).
- Verbetering collectiebeheer door uithuizing van alle collectiedepots.
- Realisatie van integrale toegankelijkheid in grote delen van het gebouwencomplex door toepassing van twee liften, hellingbanen en enkele hefplateaus.
- Eén hoofdentree in plaats van de huidige 2 entrees, ten behoeve van een verbeterde routing voor bezoekers en een eenvoudiger bedrijfsvoering voor het museum. Samen met andere verbeteringen in de routing van het museum.
- Isolatie van de gebouwschil en gasloos maken van de installaties.
- Realisatie van een transitodepot (aan de zijde Oosthaven).
- Verbeteringen in de (brand)veiligheid van het gebouwencomplex als geheel.
- Monumentenherstel.

Aanpak scenario 3

De nadruk ligt op een integrale aanpak van het gehele complex.

Collectiebeheer

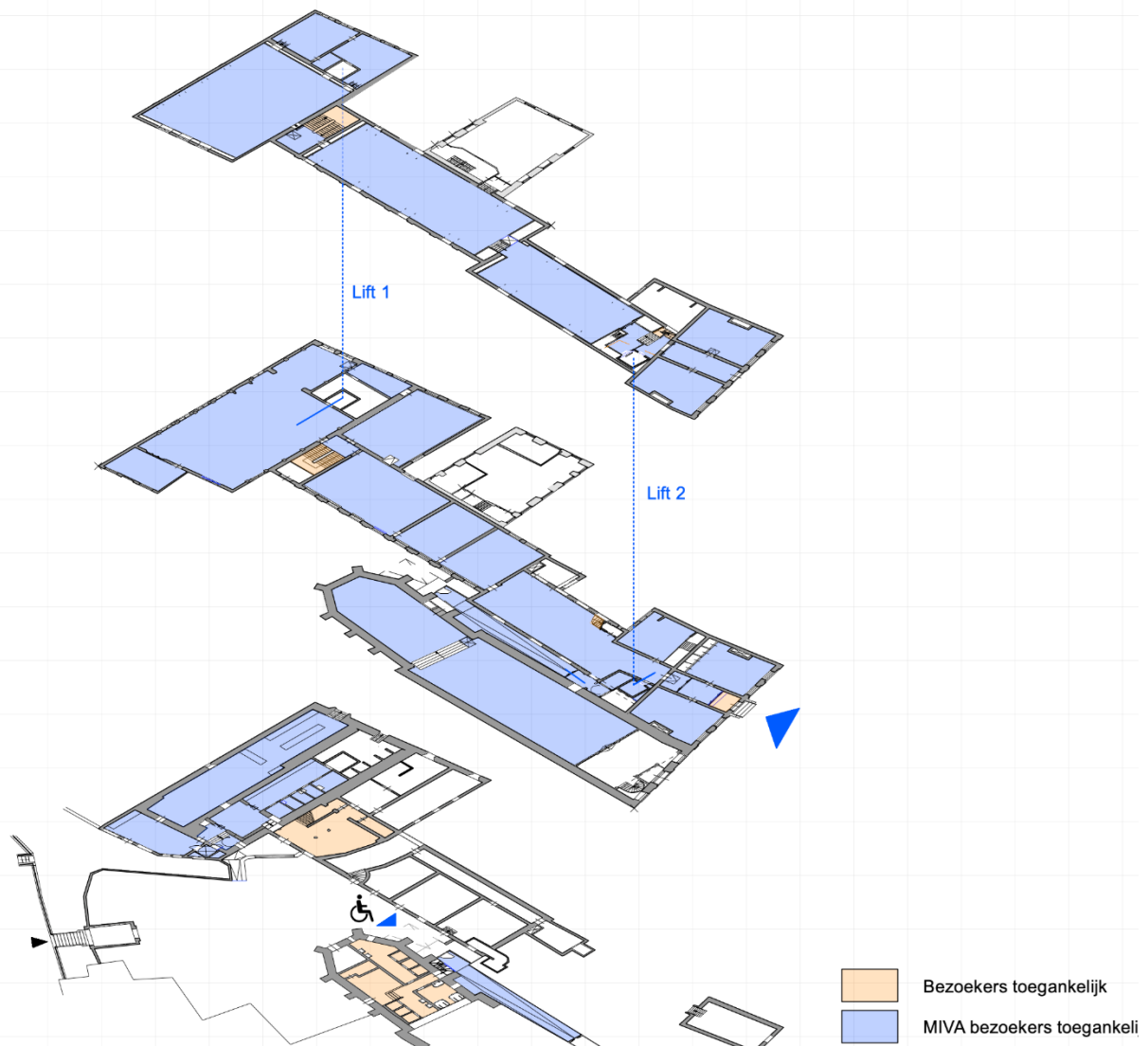
In dit scenario zijn veel van de huidige depotruimten nodig voor installaties en installatie-kanalen. Andere voldoen ook na verbouwing niet als depotruimte. Alle depotruimten zijn om die reden na realisatie niet meer beschikbaar. De volledige collectie uit de depots wordt voorafgaand aan de verbouwing uitgenomen, gecatalogiseerd en beschreven, waar nodig gereinigd en gereed gemaakt voor transport. Na de verbouwing blijft deze collectie in een extern depot (huur of realisatie met andere organisaties). De collectie in de tentoonstellingsruimten komt terug in de verbeterde omgeving. Daarmee is sprake van verbetering van het collectiebeheer van de gehele collectie.

Toegankelijkheid

Op het terrein van de toegankelijkheid is een aanpak uitgewerkt met een lift tussen de huidige horeca en tentoonstellingsruimten (ter plaatse van de huidige bezoekerstoiletten en -kluisjes) en een lift op de overgang tussen het Regentengebouw (aan de Oosthaven) en het Ruim. Daarnaast zijn op overgangen tussen gebouwdelen kleine hellingbanen en plateau liften nodig om de hoogteverschillen te overbruggen. Gekoppeld aan deze ingrepen is de nieuwe routing die voor mensen met een verminderde mobiliteit vanaf de ontvangstruimte nagenoeg identiek is aan de routing voor de andere bezoekers.

MIVA Toegankelijkheid

Scenario 3

Afbeelding toegankelijkheid bezoekersruimten. In de huidige situatie is ongeveer 41% van de bezoekersruimten toegankelijk. Na realisatie van scenario 3 is dat ongeveer 88%.

Binnenklimaat

Per gebouwdeel zijn specifieke afwegingen gemaakt o.b.v. de functie. De centrale expositieruimten en kapel gaan voldoen aan hoge klimaat- (en veiligheids-)eisen passend bij een binnenklimaat voor de A-tentoonstellingen. Deze A-tentoonstellingen bestaan voor 90% uit bruikleenkunst. Bruiklenen zijn voorwerpen die door andere nationale en internationale instellingen tijdelijk uitgeleend worden aan Museum Gouda om de tentoonstellingen mogelijk te maken. Deze ruimten worden verbeterd zodat ze beter voldoen aan de klimaatverklaring van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE). Dit is een

voldoende hoge klimatologische kwaliteit m.n. doordat het regelen en beheersen van de temperatuur- en luchtvochtigheid binnen kleine bandbreedtes mogelijk wordt. Deze regulatie is nodig voor de kunst van de A-tentoonstellingen en wordt geëist door bruikleengevers. Zonder deze aanpak is het verkrijgen van bruikleenkunst steeds problematischer. Dit betekent dat zonder deze ingrepen het museum haar A-tentoonstellingen niet meer kan opzetten en dat de exploitatie van het museum onderuit gaat. De gehele museumfunctie komt daarmee in gevaar.

Andere bezoekersgebieden krijgen ook een beter binnenklimaat, maar op een iets lager niveau. Dit is een beter beheersbaar binnenklimaat en op een voldoende niveau voor de collectiedelen die daar tentoongesteld worden.

Behoud monument

Verder is in dit scenario een groot aantal verbeteringen aan de dakvlakken en gevels opgenomen. Deze zijn gericht op verbetering van de isolatiewaarden, herstel van veroudering (Monumentenonderhoud) zoals bijvoorbeeld de leisteen dakvlakken en de dakkapellen, en verbetering van de (brand)veiligheid door meer compartimentering en een vernieuwde brandmeldinstallatie. Tot slot wordt ook het vochtproblemen aangepakt (vermindering vocht in constructie, wanden en balkkoppen).

In dit scenario worden de volgende ruimten betrokken:

Afbeelding reikwijdte scenario: ingekleurde ruimten worden betrokken in het scenario.

De belangrijkste ingrepen zijn:

- Duurzame installaties en binnenklimaat:
 - Vervangen klimaat- en veiligheidsinstallaties
 - bijhorende werkzaamheden herstel wand-, plafond en vloerafwerkingen.
 - bijhorende werkzaamheden herstel/aanpassing veiligheidssystemen.
- Leegruimen van alle depotruimten. Waarderen, schoonmaken van de kunst uit deze depots en gereedmaken voor transport. Verplaatsen van deze kunst naar een externe depotruimte (huur of realisatie).
- Integrale toegankelijkheid:
 - Twee liften
 - Hellingbanen en hefplateaus
 - Entreeroute voor voor mensen met een verminderde mobiliteit voorzien van nieuwe ventilatie/klimaatssystemen.
- Nieuwe traforuimte voor de voeding van de nieuwe klimaatsystemen (gasloos).

Impact museumfunctie

De opbrengst van scenario 3 is zeer groot. Er is sprake van een integrale, lange-termijn verbetering en de gemeentelijke doelen op integrale toegankelijkheid en verduurzaming worden met dit scenario behaald.

- De toegankelijkheid (fysiek, sociaal en inhoudelijk) wordt optimaal gemaakt. Er ontstaat een museum waar alle Gouwenars welkom zijn en zich herkennen
- Bijdragen aan het doorgeven van een duurzaam Gouda aan volgende generaties

- Beter klimaat in de gebouwdelen en uitbreiding van de tentoonstellingszalen. Hiermee kan de nationale uitstraling voor Gouda en economische impact in de stad en beter imago Gouda verder worden versterkt
- Opzetten van een permanente tentoonstelling Gouda wereldmerk. Dit levert een volwaardige culturele propositie op voor toeristen, een sterke positie op cultuurhistorische as en een bijdrage aan trots bij Gouwenars.
- De collectie blijft beter behouden voor generaties na ons.
- Het uitvoeren van het waarderingsproject voor de collectie. Met dit intensieve traject, waar vele inwoners een actieve bijdrage aan zullen leveren worden meer mensen in aanraking gebracht met Gouds cultuurgoed.
- Eén ingang in plaats van twee ingangen betekent een betere beleving voor bezoekers en een bedrijfseconomische verbetering.
- Groei van 40.000 naar structureel 60.000 bezoekers betekent dat de publieksinkomsten met 50% kunnen groeien, en de lokale economische impact stijgt van € 1 miljoen naar structureel € 1,5 miljoen per jaar.

Impact bedrijfsvoering Museum Gouda gedurende uitvoering van het scenario

De verbouwing heeft een grote impact op het museum:

- Vóór de verbouwing is het museum druk met het leeghalen van de alle expositie- en depotruimten. En het voorbereiden van deze kunst voor transport naar een extern depot, door catalogiseren en administreren, schoonmaak en verpakken. Ook het zoeken naar geschikte depotruimte en contracteren (huur) vindt in deze periode plaats, gevolgd door begeleiding van de verhuizing en plaatsing in het externe depot.
- Tijdens de verbouwing zal het museum volledig dicht zijn en is zichtbaarheid op een andere plek in Gouda wenselijk. De organisatie is in deze periode vooral druk met het voorbereiden van de nieuwe vaste en tijdelijke presentaties na de verbouwing, met het zichtbaar blijven in de stad/de regio. De ervaring leert dat het alle hands aan dek is tijdens een sluitingsperiode.
- In deze periode gaan de educatieve activiteiten bij voorkeur deels door op een alternatieve locatie.
- Bij heropening starten voor het museum de inspanningen om het publiek weer terug te krijgen.

Dit scenario betreft een integrale aanpak. Dat betekent dat na afronding daarvan voor langere tijd (30 jaar) geen ingrijpende werkzaamheden meer nodig zijn in het gebouw.

Planning

Uitgaande van besluitvorming in het eerste kwartaal van 2026, is de planning op hoofdlijn van dit scenario als volgt.

Ontwerp en bouwvoorbereiding	2026 t/m 2027 Q4
Realisatie scenario 3	2028 Q1 t/m 2030 Q2
Sluiting museum t.b.v. verbouwing	2027 Q4 t/m 2030 Q4
Heropening museum	2031 Q1

Financieel

Voor dit scenario is in totaal € 28.5 miljoen aan middelen nodig.

Scenario 3.		
Totaal stichtingskosten		28.486.500
waarvan	binnenklimaat/verduurzaming	9.250.500
	toegankelijkheid	5.250.000
	asbestsanering	934.500
	overig bouwingsrepen	8.400.000
	bedrijfsvoering	4.378.500
	gemeentelijke projectkosten	273.000

De post bedrijfsvoering uit bovenstaande tabel hebben betrekking op activiteiten door Museum Gouda op de volgende gebieden:

Scenario 3		
Bedrijfsvoering		
1	Pop up museum, tijdelijk kantoor, ondersteuning museale verbouwing aan museumkant, incl stakeholdercommunicatie en projectleider	€ 1.000.000
2	Uithuizen, opslaan en terugbrengen vaste presentaties, museale interieurs, volledige collectie	€ 2.400.000
3	Collectie uitnemen, waardering, reinigen, verpakken/transporteren van/naar depot	€ 770.000
		€ 4.170.000

Daarnaast gaat Museum Gouda de voorbereidingen treffen om kansen in het museum, zoals versterking en actualisering van exposities te benutten. Dit gebeurt met middelen van cultuurfondsen en een deel eigen middelen van het museum en staat los van het bovenstaande scenario-bedrag.

Benutting kansen voor de museale functie		
<i>Benodigde middelen</i>		€ 1.300.000
<i>Dekking</i>		
- Cultuurfondsen en Museum Gouda		€ 1.300.000

Voor dit scenario is de komende jaren onvoldoende dekking te creëren binnen de kaders van het financieel beleid en de kengetallen.